

PRESIDÈNCIA DE LA GENERALITAT

LLEI

6/2000, de 19 de juny, de pensions periòdiques.

EL PRESIDENT
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de Catalunya ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que estableix l'article 33.2 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, promulgo la següent

LLEI

Preàmbul

El dret català, al llarg de la seva història, ha conegut diverses institucions que han comportat una prestació de pensions periòdiques de caràcter bé perpetu o indefinit, bé temporal, d'índole redimible o irredimible, i amb naturalesa real o d'obligació. Aquestes institucions són, fonamentalment, el cens emfitèutic, el cens vitalici, el censal i el violari.

La Compilació del dret civil de Catalunya va recollir aquestes institucions en els termes següents: el cens emfitèutic es definí, sota l'estructura del domini dividit, pels trets de dret real, de durada indefinida redimible a l'empara de la legislació especial; el vitalici, que era qualificat de cens, si bé es regulava en el llibre de les obligacions i els contractes, amb caràcter temporal i irredimible, llevat que hi hagués mutu acord; el censal, configurat com a dret de crèdit, de durada indefinida i redimible, i el violari, també conceptuat com a dret personal, temporal i redimible.

La Llei 6/1990, del 16 de març, dels censos, va modernitzar la regulació de les pensions periòdiques que tenen caràcter real i va regular el vitalici com a cens, en reconèixer la seva condició de dret real vinculat al cens emfitèutic, del qual es diferenciava substancialment pel caràcter, indefinit, en un cas, o temporal, en l'altre, de la pensió.

Aquesta Llei regula el censal i el violari per a acomodar ambdues figures a la realitat de la societat catalana.

El censal incorpora les novetats de reconèixer com a títols constitutius els actes no onerosos i la possibilitat de redempció parcial amb l'acceptació del censalista.

El violari és el nom tradicional amb què és coneguda la figura que comporta el pagament d'una pensió periòdica sense que es configuri com a dret real i durant un temps que resta determinat per la durada de la vida d'una persona o més d'una. Aquesta figura, doncs, es regula d'acord amb els criteris més adequats al moment i amb inspiració en les línies directrius del dret comparat. Per a fer més palesa aquesta voluntat de modernització, la Llei usa preferentment el nom de "pensió vitalícia", si bé aquest terme s'ha de considerar absolutament sinònim de "violari".

Aquesta Llei regula la naturalesa de la pensió vitalícia i les classes d'aquesta. En regula els efectes i admet que els creditors o beneficiaris de la pensió poden ésser diferents de les persones sobre la vida de les quals es constitueix la pensió. Fixa les garanties de l'obligació, el pagament i les conseqüències que deriven de l'in-

compliment, i també les causes d'extinció, de la pensió vitalícia.

Atesa la minsa regulació del violari, articles 334 i 335 de la Compilació del dret civil de Catalunya, gairebé tots els preceptes continguts en aquesta Llei s'han de considerar innovacions introduïdes amb la finalitat d'adequar, també en aquest punt, el dret català a la realitat de la societat actual.

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1

Les pensions periòdiques

1. Es regeixen per aquesta Llei els drets de crèdit a percebre una pensió periòdica, establerts amb caràcter indefinit o amb caràcter vitalici.
2. Les pensions periòdiques regulades per aquesta Llei es poden subjectar a una clàusula d'estabilització monetària de llur valor.

Article 2

Les classes de pensions periòdiques

Els drets de crèdit de durada indefinida a percebre una pensió periòdica reben el nom de "censals" i els que consisteixen en la percepció d'una pensió periòdica durant la vida d'una persona o més d'una reben el nom de "violari" o "pensió vitalícia".

CAPÍTOL II

El censal

Article 3

El censal

El censal consisteix en el dret de crèdit a percebre i l'obligació consegüent de pagar indefinidament una pensió a una persona i els seus successors en virtut del capital rebut.

Article 4

La constitució

1. Els títols de constitució del censal poden ésser:
  - a) El contracte.
  - b) La donació.
  - c) El llegat.
2. En el cas de constitució a títol gratuït, les atribucions es fan al censatari amb l'obligació que pagui la pensió al censalista.

Article 5

La forma de constitució

1. El censal ha de constar en escriptura pública, de la mateixa manera que les garanties reals que, si escau, s'estableixin per assegurar el pagament de la pensió.
2. En el títol de constitució, han de constar la forma de pagament de la pensió i la determinació d'aquesta, i també les eventuales garanties, i, si és de caràcter oneros, hi ha de constar el capital rebut.

Article 6

Les garanties

1. El censal es pot garantir amb fiança o amb hipoteca i pot contenir un pacte de millora per a garantir-lo o millorar la garantia que s'hagués establert.

2. Les hipoteques constituïdes en garantia del censal no prescriuen mentre no prescriu aquest. Tanmateix, es pot pactar l'extinció de la hipoteca.

Article 7

El pacte de millora

1. Si s'ha constituït el censal amb pacte de millora, el censalista, que és el receptor de la pensió, no pot exigir, durant el temps estipulat, o si no hi ha temps estipulat, fins després de transcorreguts cinc anys, la garantia, amb fiança o amb hipoteca, o el millorament de la que hagués estat establerta.
2. Si el pagador de la pensió incompleix el pacte de millora, pot ésser compel·lit a restituir el capital del censal.

Article 8

El pagament de la pensió

1. La pensió del censal s'ha de pagar per anualitats vençudes, llevat que hi hagi un pacte en contra.
2. Són aplicables als censals les normes de pagament de pensions endarrerides relatives als censos.

Article 9

La redempció del censal

1. El censatari pot extingir el censal mitjançant la redempció. Amb aquesta finalitat ha de retornar l'import del capital amb el qual es va constituir i ha d'estar al corrent de les pensions vençudes. Tanmateix, es pot pactar que el censal sigui irredimible, però només temporalment, amb aplicació dels límits establerts per als censos.
2. En els censals creats a títol gratuït sense expressió del capital, la determinació del capital, a l'efecte de la redempció, s'obté a partir de la capitalització de la pensió inicial al preu del diner en el moment de la constitució d'aquesta.
3. La redempció parcial del censal requereix la conformitat del censalista.

CAPÍTOL III

La pensió vitalícia

Article 10

La pensió vitalícia

El violari o pensió vitalícia consisteix en el dret de crèdit a percebre i la consegüent obligació de pagar una pensió periòdica en diners, durant el temps definit per la vida d'una persona o més d'una que visquin en el moment de la constitució.

Article 11

La constitució

1. La pensió vitalícia es pot constituir a títol oneros, en el qual cas té com a causa la percepció d'un capital en béns mobles o immobles, o a títol gratuït, en el qual cas té com a causa la mera liberalitat.
2. Quan la pensió vitalícia es constitueix a títol gratuït se li apliquen les normes sobre les donacions i els llegats. El constituent pot determinar expressament en el moment de la constitució que el beneficiari no la pot transmetre.
3. Quan la pensió es constitueix a títol oneros, el transmissor resta obligat al sanejament en els mateixos termes que el venedor.

Article 12

La durada

1. La pensió vitalícia es pot constituir sobre la vida del deutor o la persona que s'obliga a pagar-la, del creditor o beneficiari, de qui eventualment lliura el capital o d'una tercera persona o més d'una. No es pot constituir el violari o pensió vitalícia sobre l'existència d'una persona jurídica per un temps superior a trenta anys.

2. Si la pensió es constitueix sobre la vida de diverses persones, el dret a percebre-la íntegrament subsisteix fins que mori l'última d'aquestes persones.

3. En cas de dubte sobre la durada de la pensió vitalícia s'entén que és per la vida del creditor.

Article 13

Els creditors o beneficiaris de la pensió vitalícia

1. Els creditors o beneficiaris de la pensió vitalícia poden ésser qualsevol persona o qualsevol persones, i també els concebuts i no nascuts en el moment en què aquesta es constitueixi.

2. No cal que el creditor o beneficiari sigui qui, si escau, lliuri el capital o preu.

3. El creditor o beneficiari pot ésser una persona diferent de la persona o de les persones sobre la vida de les quals es constitueix la pensió. En aquest cas, si el creditor o beneficiari premor a aquestes persones, transmet el dret a cobrar la pensió vitalícia als seus hereus, fins a l'extinció d'aquests.

4. Quan la pensió s'ha constituït a favor d'una pluralitat de creditors o beneficiaris, la designació pot ésser simultània o successiva. Si la designació és simultània, la part o quota de cadascuna de les persones que mori incrementa la de les altres. Si la designació és successiva, s'apliquen les limitacions establertes per a la substitució fideïcomissària.

5. Quan la pensió es constitueix a favor d'una tercera persona distinta de qui lliura el preu o capital, la designació del beneficiari pot ésser revocada abans d'ésser acceptada. En aquest cas i també en el de renúncia del beneficiari, llevat que hi hagi una persona substituïda, la pensió es paga a qui va lliurar el capital.

Article 14

El pagament de la pensió

1. Les pensions es paguen en la forma convinguda en el títol de constitució i, si de cas hi manca, per anticipat i al domicili del creditor.

2. La pensió corresponent al període dins el qual s'ha produït la defunció de la persona o de l'última de les persones sobre la vida de les quals s'havia constituït la pensió s'ha de pagar íntegrament.

3. En cas de dubte sobre la periodicitat de la pensió, hom s'ha d'atenir a la dels pagaments efectuats.

Article 15

L'incompliment i les garanties

1. El creditor o beneficiari de la pensió té acció per a reclamar les pensions vençudes i no satisfetes. La reclamació de les pensions exigeix l'acreditació que la persona en relació amb la qual es va constituir la pensió és viva.

2. En el cas d'impagament reiterat de les pensions, hom també pot sol·licitar a l'autoritat judicial que s'adoptin les mesures de garantia necessàries per a assegurar el pagament de les pensions futures.

3. La pensió vitalícia es pot assegurar mitjançant una garantia real. En aquest cas s'ha de constituir en escriptura pública.

4. És vàlid el pacte exprés de resolució del contracte de constitució a títol oneros de la pensió vitalícia per manca de pagament de les pensions. La resolució definitiva del contracte comporta la restitució del capital o preu lliurat prèviament.

Article 16

L'extinció

1. El dret a la pensió vitalícia s'extingeix per:

a) La mort de les persones en relació amb la vida de les quals s'havia constituït, excepte quan el deutor o la persona obligada al pagament hagin estat condemnats per sentència ferma pel fet d'haver participat a causar-ne la mort; en aquest cas, i sens perjudici de la responsabilitat civil exigible, subsisteix íntegre el dret a percebre la pensió per al beneficiari o els seus successors, per tota la vida d'aquest o d'aquests o pel temps que els resti per a arribar a l'edat de noranta anys.

b) La redempció, que pot tenir efecte, a voluntat del pagador de la pensió si està al corrent del pagament de les pensions vençudes, amb la restitució íntegra del capital o preu.

2. És nul·la la pensió vitalícia constituïda sobre la vida d'una persona morta en la data de l'atorgament o que pateixi una malaltia que pot arribar a causar-li la mort durant els dos mesos següents a la data de la constitució.

3. De la restitució del capital, causada per l'impagament de les pensions, en cap cas no se'n pot aprofitar la persona obligada a satisfer les dites pensions.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Els censals i els violaris constituïts abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei es regeixen per les disposicions que els són aplicables, contingudes en la Compilació del dret civil de Catalunya.

DISPOSICIONS FINALS

Primera

Dret vigent

Resten substituïts pels preceptes d'aquesta Llei els articles 330 a 335 de la Compilació del dret civil de Catalunya.

Segona

Entrada en vigor

Aquesta Llei entra en vigor al cap de dos mesos d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta Llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertochi la facin complir.

Palau de la Generalitat, 19 de juny de 2000

JORDI PUJOL

President de la Generalitat de Catalunya

NÚRIA DE GISPERT I CATALÀ

Consellera de Justícia

(00.168.004)

LLEI

7/2000, de 19 de juny, de modificació de la Llei 5/1985, de 16 d'abril, de creació del Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial, i de la Llei 23/1984, de 28 de novembre, del Laboratori General d'Assaigs i Investigacions.

EL PRESIDENT

DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de Catalunya ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que estableix l'article 33.2 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, promulgo la següent

LLEI

Preàmbul

La Llei 5/1985, de 16 d'abril, de creació del Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial, configura aquest centre com una entitat de dret públic, amb personalitat jurídica pròpia, l'activitat de la qual se subjecta al règim jurídic privat. Aquesta Llei en regula les funcions i l'estructura orgànica, integrada pel consell rector, el comitè executiu i el director o directora, i també en regula el règim financer i de personal.

El Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial (Cidem) ha emprès una nova activitat que pretén aconseguir, com a element fonamental, la millora del nivell de competitivitat del teixit empresarial català, mitjançant la potenciació de la innovació tecnològica i la participació en nous instruments de finançament per a empreses amb un contingut tecnològic elevat. Amb aquest objectiu, es fa necessària la modificació de la dita Llei, per tal d'adaptar la denominació del Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial (Cidem) a la seva nova activitat, la possibilitat de crear entitats de capital risc, i no solament de societats com fins ara, i també autoritzar el Govern per tal que pugui modificar, mitjançant decret, els aspectes funcionals de l'activitat i la composició del comitè executiu.

D'altra banda, la Llei 23/1984, de 28 de novembre, configura el Laboratori General d'Assaigs i Investigacions com una entitat de dret públic, amb personalitat jurídica pròpia, l'activitat de la qual se subjecta al règim jurídic privat. Aquesta Llei regula, en primer lloc, les funcions del Laboratori, relatives a col·laborar amb la indústria, mitjançant assaigs i investigacions; en segon lloc, en regula l'estructura orgànica, constituïda pel consell d'administració, el consell assessor i el director o directora general, i, finalment, regula el règim d'acords dels seus òrgans i els recursos econòmics que se li assignen.

Per tal d'adequar la composició del consell d'administració a les noves necessitats, i ajustar alguns aspectes funcionals de l'activitat d'aquest òrgan i del consell assessor, es fa necessària la modificació de la Llei 23/1984, de 28 de novembre, del Laboratori General d'Assaigs i Investigacions.

Per tal que resulti més àgil i eficaç portar a terme aquestes modificacions, l'objectiu d'aquesta Llei és autoritzar el Govern perquè, mitjançant decret, modifiqui els articles que en puguin resultar afectats.